

ΓΡΑΠΤΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΜΑΪΟΥ – ΙΟΥΝΙΟΥ
Εξεταζόμενο μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γλώσσα
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
από μετάφραση
ΤΑΞΗ: Β ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Α΄. ΚΕΙΜΕΝΟ

(Ηροδότου « Ιστορίες»: Εν. 6^η, Κεφ. 103 – 104)

103. Ο Ξέρξης ακούοντας αυτά γέλασε και είπε: «Δημάρατε, τι λόγια είν' αυτά που είπες, χίλιοι άντρες να χτυπηθούν με τόσο μεγάλο στρατό! Γιατί εντάζει, ας δούμε τα πράγματα με τη λογική, πως θα 'ταν δυνατό χίλιοι ή και δέκα χιλιάδες ή και πενήντα χιλιάδες, όλοι τους θα ήταν στον ίδιο βαθμό ελεύθεροι και δεν τους εξουσίαζε ένας να χτυπηθούν με τόσο μεγάλο στρατό; Γιατί αναλογούμε πάνω από χίλια στον καθένα τους, αν πούμε πως εκείνοι είναι πέντε χιλιάδες. Βέβαια αν, όπως συμβαίνει με μας, τους εξουσίαζε ένας, από το φόβο που θα τους έδινε θα μπορούσαν να δείξουν μεγαλύτερη παλικαριά απ' αυτή που έχουν εναντίον περισσότερων – να 'ναι καλά το μαστίγιο που θα τους ανάγκαζε, όμως, με το χαλάρωμα που τους δίνει η ελευθερία, ούτε τ' άλλο απ' αυτά θα μπορούσαν να κάνουν. Αλλά εγώ πιστεύω πως, κι αν ακόμη εξισωθούν αριθμητικά, δύσκολοι 'Ελληνες θα έδιναν μάχη με τους Πέρσες, μονάχα μ, αυτούς!»

104. Σ' αυτά αποκρίθηκε ο Δημάρατος: «Βασιλιά μου ήξερα απ' την αρχή πως με τη γλώσσα της αλήθειας δε θα σ' ευχαριστούσα. Επειδή όμως εσύ μ' εξανάγκασες να σου πω όλη την αλήθεια, σου εξέθεσα τα σπαρτιατική πραγματικότητα. Ποια βέβαια τυχαίνει να είναι σήμερα τα αισθήματά μου απέναντί τους, εσύ ο ίδιος το ξέρεις καλύτερα απ' τον καθένα, που μου στέρησαν τ' αξιώματα και τα κληρονομικά προνόμιά μου και μ' έκαναν χωρίς πατρίδα κι εξόριστο, ενώ ο πατέρας σου με δέχτηκε στην αυλή του και μου έδωσε περιουσία και στέγη. Λοιπόν είναι παράλογο ένας μυαλωμένος άνθρωπος ν' αποδιώχνει μια ολοφάνερη εύνοια – αντίθετα την αγκαλιάζει όσο γίνεται πιο σφιχτά. Τώρα, οι Λακεδαιμόνιοι, πολεμώντας ένας προς ένα δεν είναι κατώτεροι από οποιονδήποτε πολεμιστή, πολεμώντας όλοι τους μαζί είναι οι πιο αντρειωμένοι του κόσμου. Γιατί είναι βέβαια ελεύθεροι, όμως η ελευθερία τους δεν είναι απόλυτη.

Γιατί πάνω τους στέκεται δυνάστης ο νόμος, που τον τρέμουν πολύ περισσότερο απ' ό,τι οι δικοί σου εσένα. Εκτελούν λοιπόν ό,τι τους προστάζει αυτός, και τους δίνει πάντοτε την ίδια προσταγή, απαγορεύοντας τους να υποχωρούν στη μάχη μπροστά σε πλήθος ανθρώπων, όσο μεγάλο κι αν είναι αυτό, αλλά να μένουν στις γραμμές τους και να ζητούν ή τη νίκη ή τη θανά». ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ copyright © 2005-2006

B. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- 1) Πως διαιρέθηκε το έργο του Ηροδότου από τους φιλολόγους της Αλεξανδρινής εποχής και ποιο είναι το κεντρικό τους θέμα; (Μονάδες 4)
- 2) Να αφηγηθείτε περιληπτικά το περιεχόμενο του αποσπάσματος (μέχρι 10 σειρές). (Μονάδες 4)
- 3) A. Να δώσετε από έναν αντίστοιχο πλαγιότιτλο στα λόγια του Ξέρξη και του Δημάρατου, στο συγκεκριμένο τμήμα τους διαλόγου τους. (Μονάδες 3)
B. Να σχολιάσετε σύντομα το υπογραμμισμένο τμήμα του αποσπάσματος: «απαγορεύοντάς τους..... θανά». (Μονάδες 3)
- 4) A. Να χαρακτηρίσετε τον Ξέρξη και το Δημάρατο, με βάση τις απόψεις που εκφράζει ο καθένας. (Μονάδες 3)
B. Ποιες πληροφορίες, σχετικά με το πολίτευμα των Ελλήνων και των Περσών, αντλείτε από το απόσπασμα; (Μονάδες 3)